

KESTO - Kestävyyden johtaminen ja toimeenpano paikallistasolla

Jani Päivänen, Hanna Eskelinen ja hankeryhmä

28.1.2020 VNK-seminaari: Tuloksia kestävän alue- ja
kaupunkikehittämisen tueksi / SITOWISE

**DEMOS
HELSINKI**

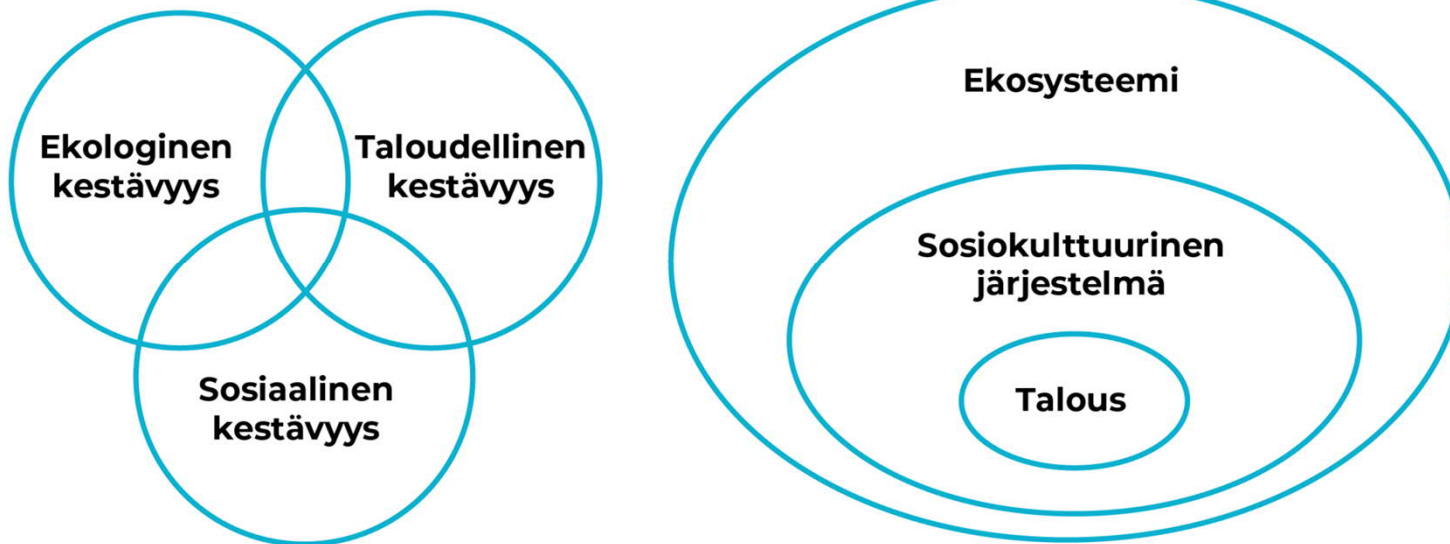
FCG

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

MayorsIndicators

Hankkeen tavoitteet

Kokonaisvaltainen kestävä kehitys

Strateginen ja integroiva ote kestävässä kaupunkikehittämisessä tarkoittaa kestävä kehityksen nostamista kaupunkien kehittämisen yleiseksi viitekehykseksi. Tällöin taloudellinen toiminta paikantuu sosio-kulttuurisen järjestelmämme yhdeksi osaksi, jonka on toimittava maapallon ekologisen kantokyvyn rajoissa.

Tavoitteet

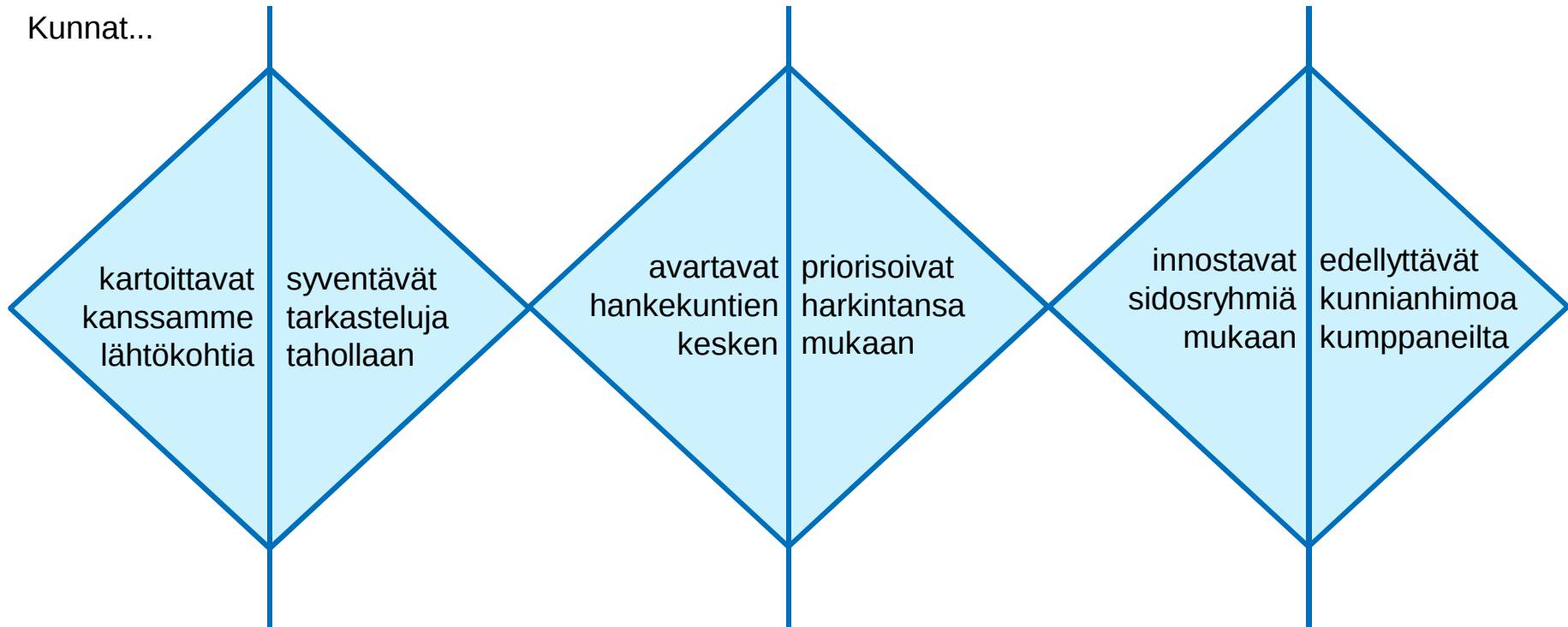
1. Tuottaa riippumaton ja kokonaisvaltainen näkemys kestävän kaupunkikehityksen **poikkihallinnollisesta edistämisestä kaupunkiorganisaatioissa** Suomessa. Olennaista on strategisten ja integroivien haasteiden ja mahdollisuuksien nimeäminen.
2. Mahdollistaa kestävän kehityksen nouseminen strategian ja toimeenpanon keskiöön siten, että **SDG-tavoitteet** operationalisoidaan hyödyntäen yhteiskehittämistä ja tämän tueksi tuotetaan vertailukelpoinen tietopohja.

17 toisiinsa kytkeytynyttä tavoitetta

Prosessi triplatimanttina

Kunnat...

Konsortio:

Suunnan hakemisen ja
edelläkävijöiden tuki

Johtajuuden jäsentelyn ja
benchmarkkauksen tuki

Yhteiskehittelyn ja
sitouttamisen tuki

Mukana olleet kunnat

Turku

Espoo

Kotka

Tuusula

Lohja

Lahti*

Tampere

Vantaa

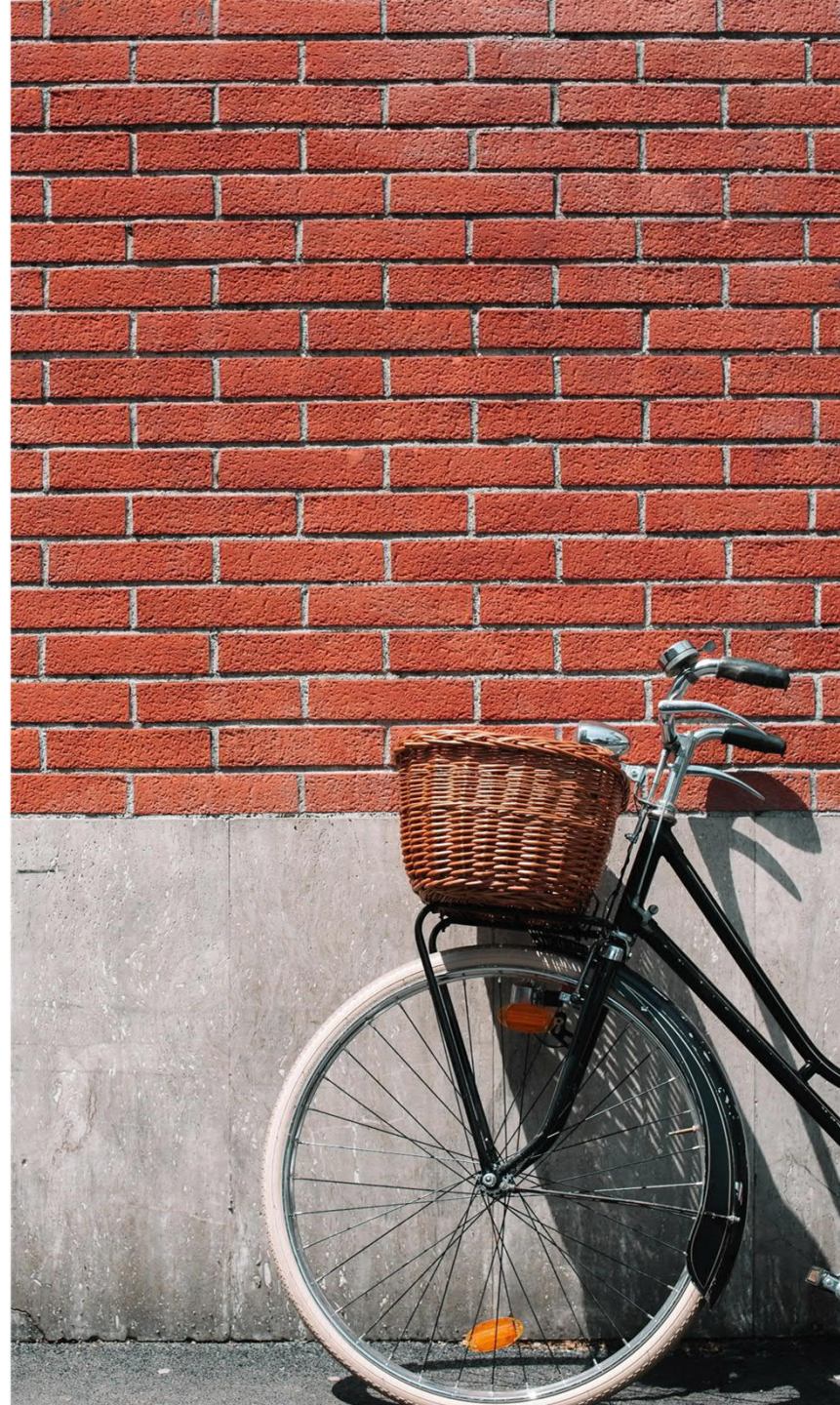
Kemi

Pirkkala

Lappeenranta*

Vaasa

* Ilmastojohtajat-hankkeessa

Jatkoon valitut kunnat

Turku

Tampere

Kemi

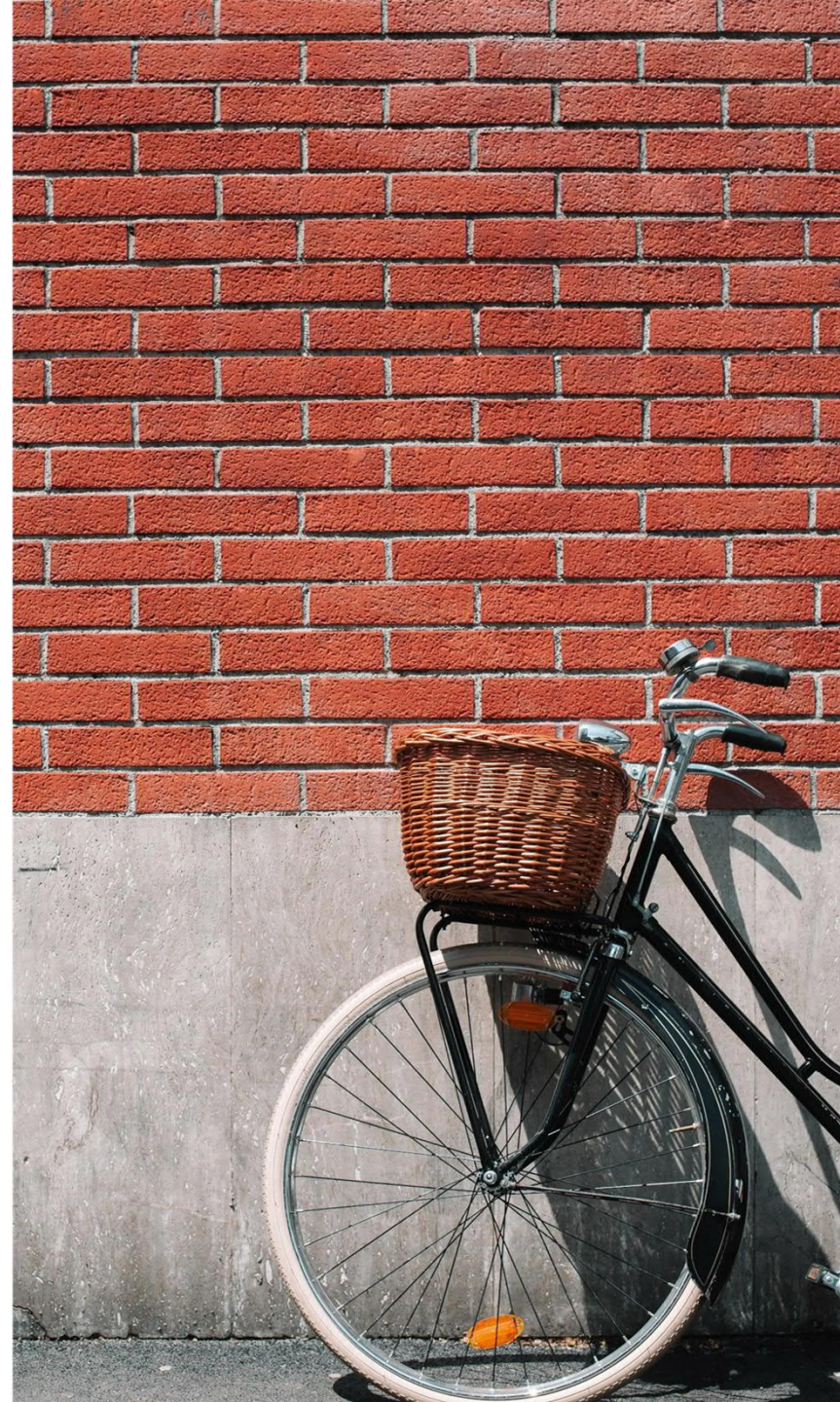
Tuusula

Lohja

+

Vantaa

Espoo

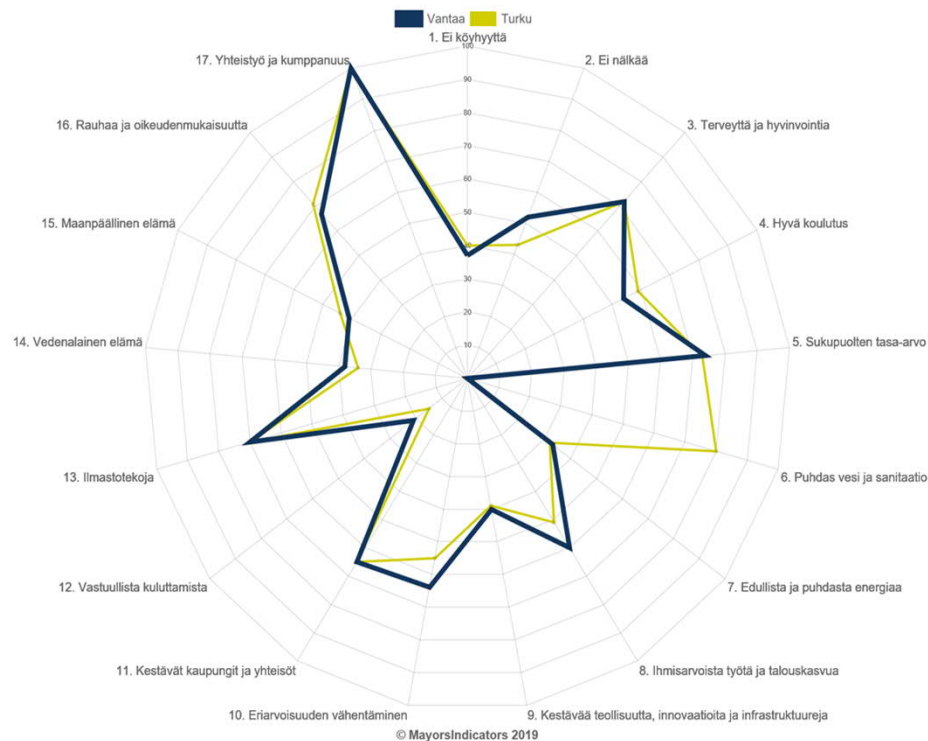

Läpileikkaus hankekaupunkien kestävän kehityksen tilasta: Kuntakortit

KUNTAKORTIT

SDG:N TOTEUTUMINEN TURKU JA VANTAA

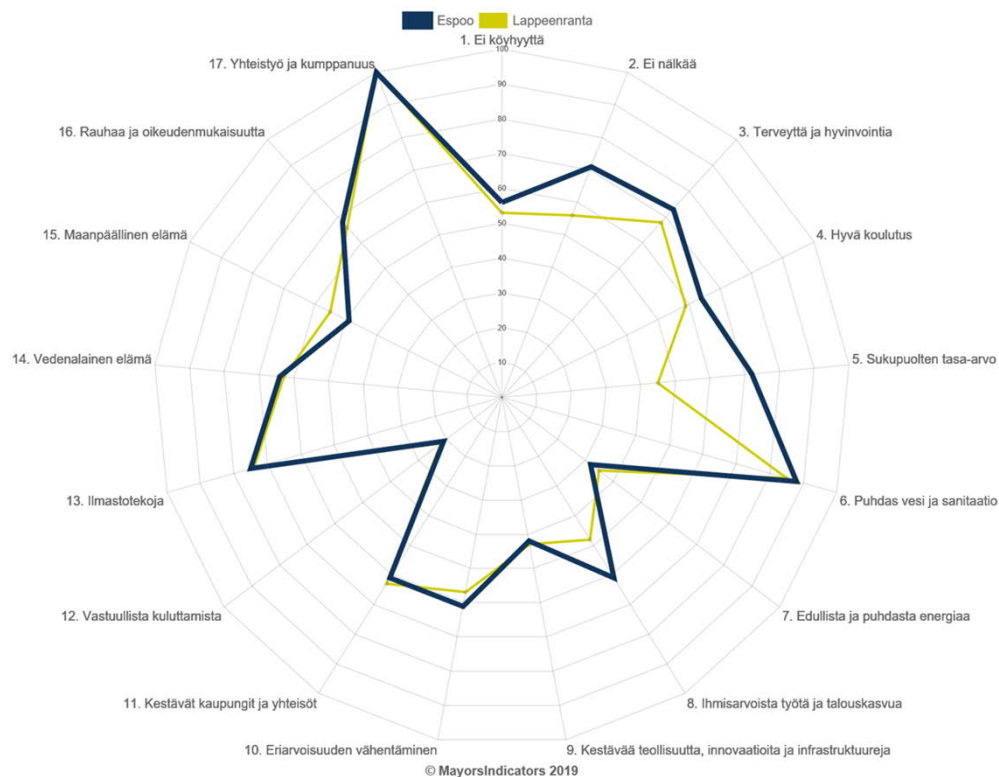

Indikaattorivertailu Kuvaajassa on hyödynnetty kunkin SDG-tavoitteen alaisia indikaattoreita. Korkea arvo viittaa hyvään toteutumaan. Avoimeen tietoon pohjautuvia indikaattoreita on eri määrä eri tavoitteille, ja näin ollen lukuarvoja tavoitteiden välillä ei tule vertailla.

Huom.
Ympäristöindikaattorit eivät kuvaa nykyistä tilannetta. Kulutusindikaattorissa ei huomioida hankintoja. (Vantaan kommentit)

Lähde: mayorsindicators.com 8/2019

SDG:N TOTEUTUMINEN ESPOO JA LAPPEENRANTA

Indikaattorivertailu Kuvaajassa on hyödynnetty kunkin SDG-tavoitteen alaisia indikaattoreita. Korkea arvo viittaa hyvään toteutumaan. Avoimeen tietoon pohjautuvia indikaattoreita on eri määrä eri tavoitteille, ja näin ollen lukuarvoja tavoitteiden välillä ei tule vertailla.

Lähde: mayorsindicators.com 8/2019

AVAINLUKUJA KEMI JA KOTKA

ASUKASLUKU 2018

KEMI 21 021

KOTKA 52 883

NETTOMUUTTO 2018

KEMI -203

KOTKA -412

TYÖLLISYYS 2017

KEMI 59,5 %

KOTKA 62,7

%

TYÖPAIKKAOMAVARAISUUS 2017

KEMI 121 %

KOTKA 107 %

HUOLTOSUHDE 2017

KEMI 190,8

KOTKA 174,5

%

OSALLISUUS VERKOSTOISSA LAHTI JA TAMPERE

	ICLEI	Covenant of Mayors – sitoumus	CLC	EUROCITIES	Itämeren kaupunkien liitto	Itämerihaaste
LAHTI	X	2020, 2030, adapt			X	X
TAMPERE	X	2020, 2030, adapt	X	X		X

	MAL-verkosto	Sitoumus2050	Hinku	FISU	Circwaste	KETS
LAHTI	X	X		X	X	X
TAMPERE	X	X	X			X

YHDISTÄVÄT TEKIJÄT

ESPOO JA
LAPPEENRANTA

KV-näkyvyys /
katse globaaliin
vaikuttavuuteen
ratkaisujen kautta

Eriarvoistuminen,
kaikkien
mukaanotto ja
työllisyys
haastavat

Vieraskielisten
osuus (LPR 7 %)

Korkeakoulu-
kaupunkeja,
koulutuksen
arvostus korkealla

Ilmiöt edellä, hallinnon
uudistukset ja
poikkialaisuus

Yritysyhteistyö, erityisesti
teknilliset alat ml. energia

Vesi- ja luontoalueet:
luonnonsuojelu,
luonnon
monimuotoisuus
haastavat

JOHTAMINEN

KEMI JA KOTKA

OSALLISUUS

VAASA JA TUUSULA

KEHITYS- KOhteita

LOHJA JA PIRKKALA

Kuntakortit
julkaistiin VNK:n
Tietokäyttöön –
blogisarjassa
28.11.2010

<https://tietokayttoon.fi/ajankohtaista/blogi-/blogs/kunnat-profiloituvat-kestavyyteen>

Kunnan omien kärkiaiheiden tunnistaminen

Mahdollisen poikkihallinnollisen kestävän kehityksen kärkiteeman kuvaus:

1. Punaisen lihan vähentäminen
2. Lihan vähentäminen
3. Lähiruoka
4. Seutuyhteistyö (isot massat)
(kylmävalmistus mahdollistaa pidemmät kuljetusmatkat)

Mihin kunnan tämänhetkisiin tavoitteisiin tai käynnissä olevaan toimintaan kärki liittyy?

Kylmävalmistuksen prosessin
jatkomuokkaaminen kestävän
kehityksen mukaiseksi

Massavalmistuksen ja lähiruoan
yhdistäminen

Ruokahuollon ohjausryhmä

**Poikkihallinnollinen
Kestävän kehityksen kärki**

Kestävästi tuotettu ruoka
Kylmävalmistuksen jatkojalostus
(proteiinit)

Mitä hallinnonaloja ja kunnan sisäisiä toimijoita tarvitaan mukaan?

Miten ja kuka linjaa, että mitä ruokaa kunnassa tarjoillaan?

Erityisruokavalion määrittäminen ja
päättäminen (kuka päättää)?

Koululaisten ekologinen ruoka-
applikaatio (lapset saavat itse
suunnitella ruokalistan, joka olisi
mahdollisimman ekologinen ja
yksi/muutama annos otettaisiin myös
mahdollisuuksien mukaan tuotantoon)

**Mitä Agenda2030-tavoitteita kärki
edistää?**

Kestävä ruoantuotanto ja kulutus
Ympäristön kantokyky

Mitä ulkoisia sidosryhmiä tarvitaan mukaan?

Paikalliset tuottajat, päätösprosessi
(kuinka linjataan).

Kaupungin ruokapalvelut,
kylmävalmistus (teknologia),
tukkuliikkeet

Harjoitteita johtamisesta

Harjoitus 2: KUKA JOHTAA KESTÄVYYSTEEMAA

stari

Talousjohtaja
Roope Anka

Viestintäpäällikkö
Aku Anka

Miettikää, kuka johtaa
kestävyysteemaa, millainen
verkosto hänellä on tukena, ja
millaiset resurssit.
Perustelkaa.

Ympäristöasiantuntija
Mikki Hiiri

GIS-asiantuntija
Gabriel Hiiri

(Pohtikaa virallisen
toimivallan lisäksi eri
osaamisia, verkottumista,
budjetti-valtuuksia ym.)

Harjoitus 2:
KUKA JOHTAA
KESTÄVYYSTEEMAA

valtuusto

pormestari

YLA = yhdyskuntaltk

"kestävyysjohtaja"

toimialat

toimialat

toimialat

3 painopistettä (tavoitteita)

Kaupungin kehitysohjelmat (keinoja, toteutus)

SDG:t – toiminnan tavoitteiden
määrittämien ja onnistumisen arviointi

tilannekuva

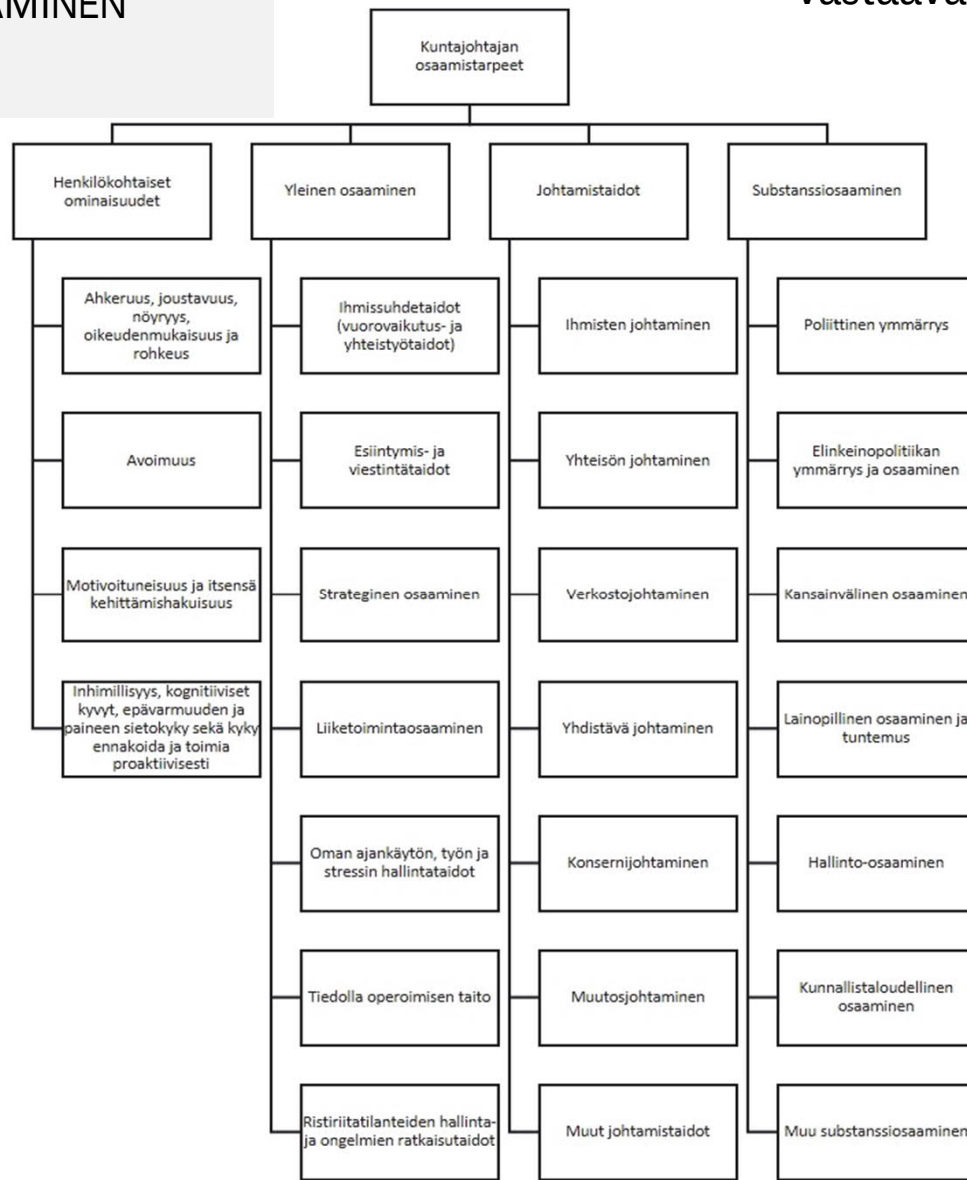
tavoitteet

johtaminen
& viestintä

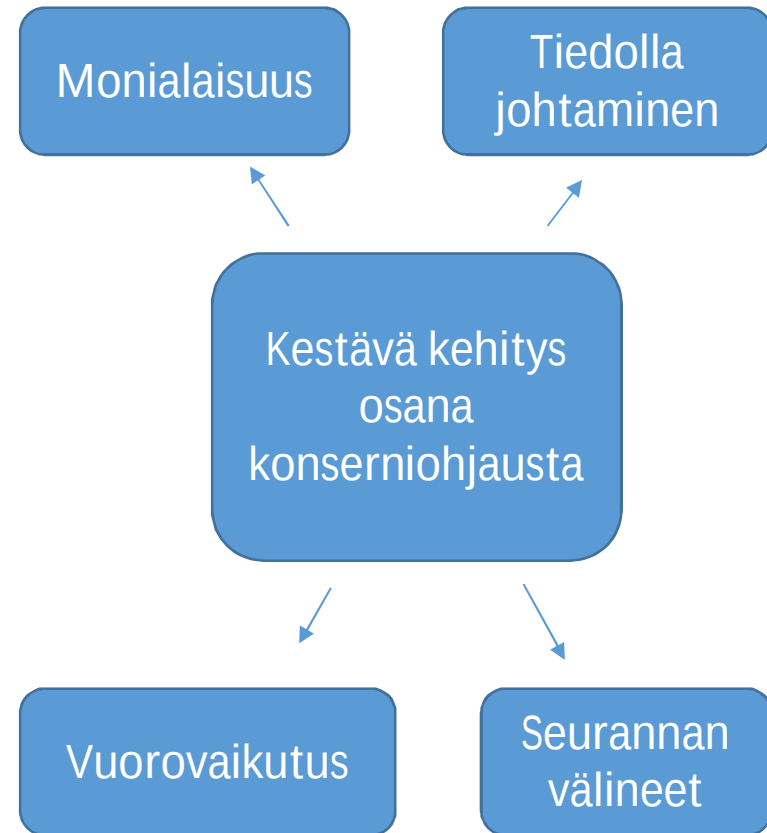
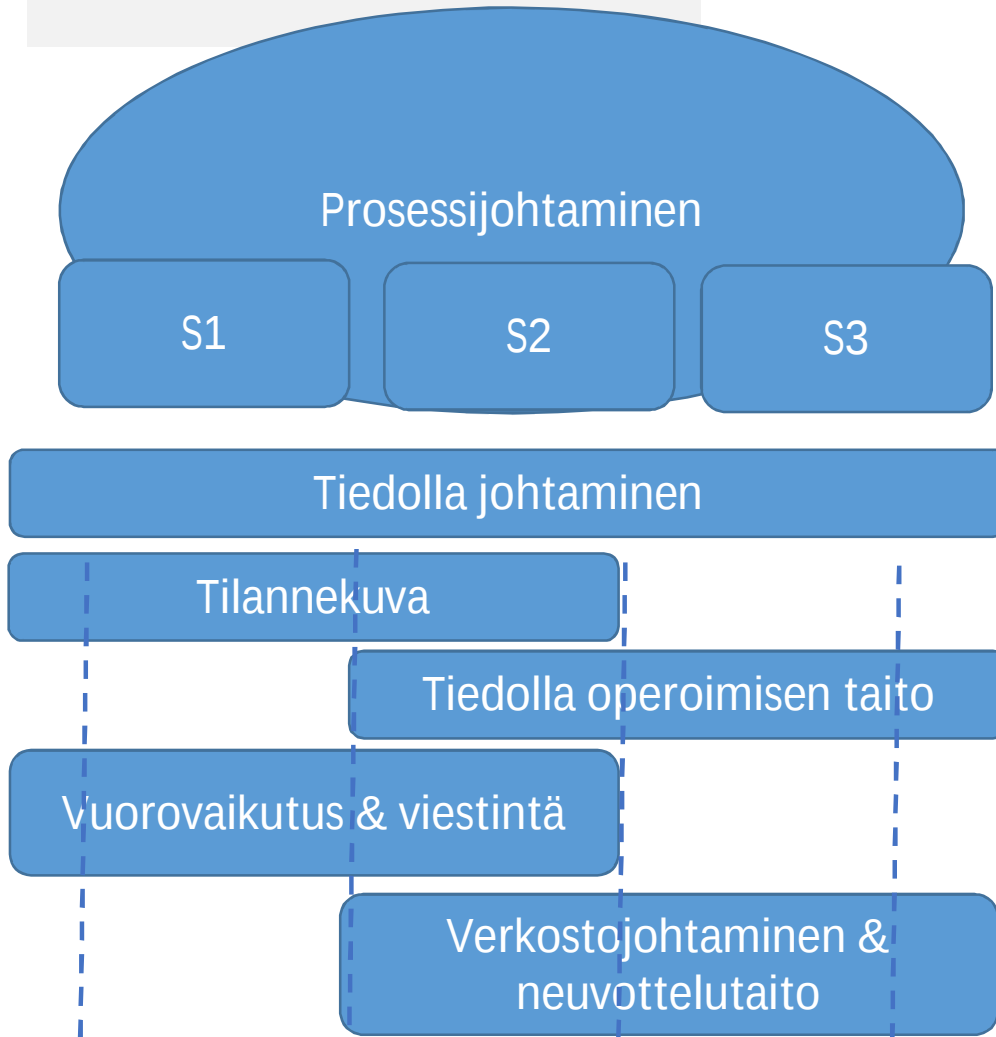
arviointi

Harjoitus 3: MITÄ OSAAMISIA KESTÄVÄN KEHITYKSEN JOHTAMINEN VAATII?

Miettikää, mitä osaamis-
kestävän kehityksen
johtaminen vaatii ja piirtäkää
vastaava diagrammi

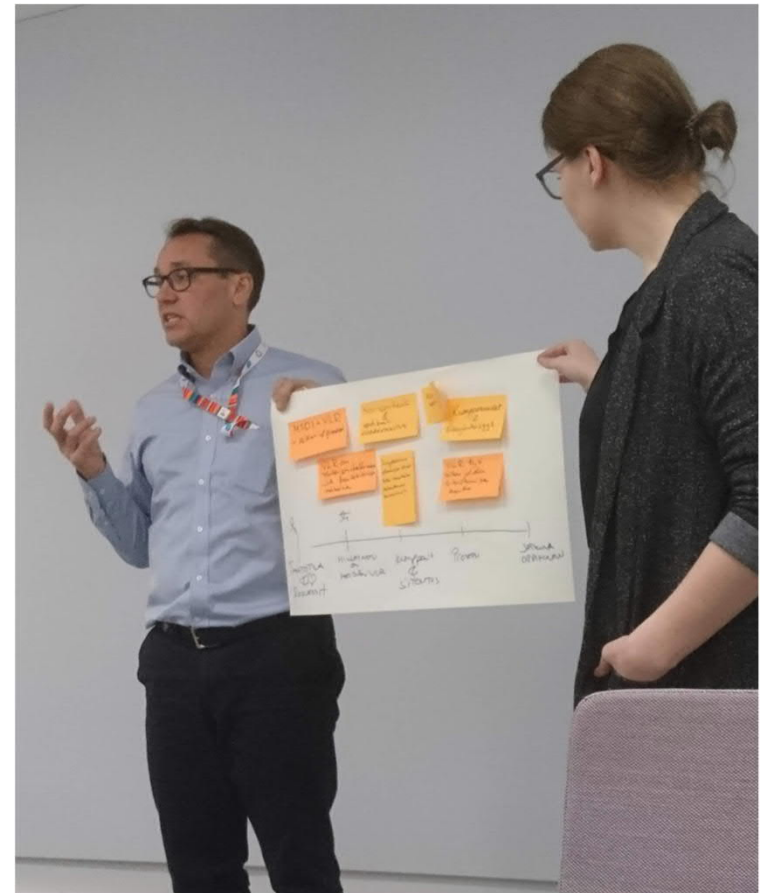
Harjoitus 3:
MITÄ OSAAMISIA KESTÄVÄN
KEHITYKSEN JOHTAMINEN
VAATII?

Keskinäinen oppiminen: Pari esimerkkiä

Kestävän kehityksen todentaminen raportoinneilla

- Mayorsindicators on “mahtava ja koko ajan kehittyvä resurssi” (Taajamaa Espoossa), jota kunnat ovat hyödyntäneet
- Turku ja Espoo päättäneet raportoida kesällä 2020: Voluntary Local Review (VLR)
- Prosessi, jossa horisontaalinen ja vertikaalinen kommunikaatio tärkeitä
- VLR-työ alkaa johdon sitouttamisella
- Haaste: yhteismitallisuus / vertailukelpoisuus
- Kunkin kaupungin raportista “itsensä näköinen”; tasapaino neuvoteltavissa

Osallisuuden kautta kestävyttä OS-BU:lla?

Vaihe O: OSBUn ohjelmointi → **Vaihe 1:** Ideoiden kerääminen ja peruskarsinta → **Vaihe 3:** Yhteis-kehittäminen → **Vaihe 4:** Toteutus:

Ideoiden
kerääminen ja
peruskarsinta

Vaihe 3: Yhteis-
kehittäminen

Vaihe 4: Toteutus:

SDG:t
jalkautuvat:
kuntalaiset,
yhdistykset,
yritykset

VE 2 SDG-
malli

Esimerkkejä tavoitteista:

- Paikallisten tarpeiden esiintuominen ja priorisointi
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Asukkaille tunne, että tulevat kuulluiksi
- Yhdessä toteutettavat hankkeet, yhdistystoiminnan näkyväksi tekeminen

Peruskarsinnan jälkeen kuntalaiset voisivat arvioida kilpailevia /yhdistettyjä ehdotuksia yksinkertaistetuilla SDG-tavoitteilla

Yhteiskehittäminen, jossa käytetään ja keskustelutetaan kunnan SDG-tavoitteita

Joukkorahoitusmalli: toteutuksen päävastuu kuntalaisilla, yhdistyksillä, yrityksillä,

Seuraavaksi: Johtamismallien tyypittely ja sovittaminen kestävä kehityksen johtamiseen

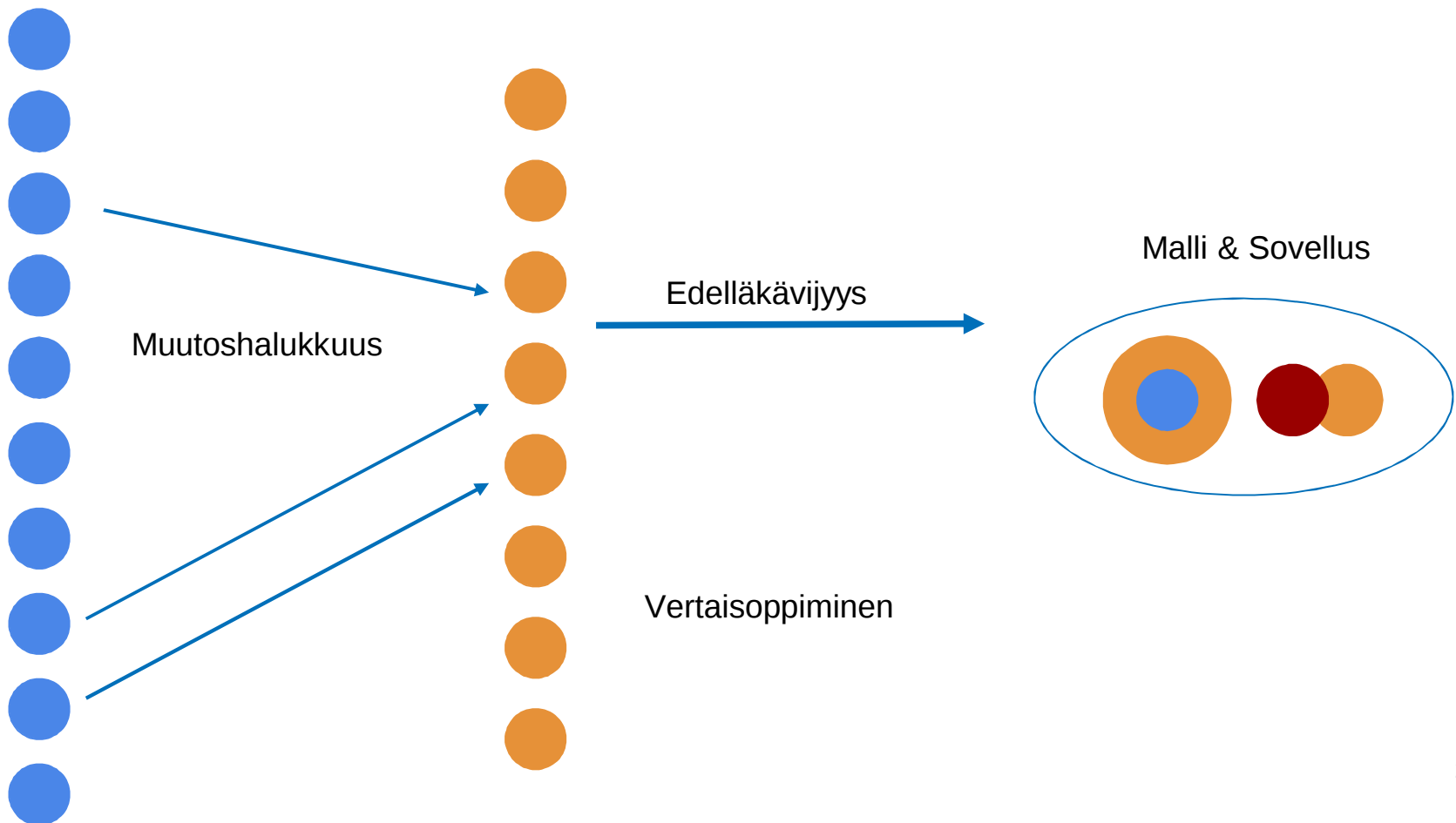
Seitsemän kunnan kanssa tehtävä työ

**Typologia
nykyisistä
piirteistä**

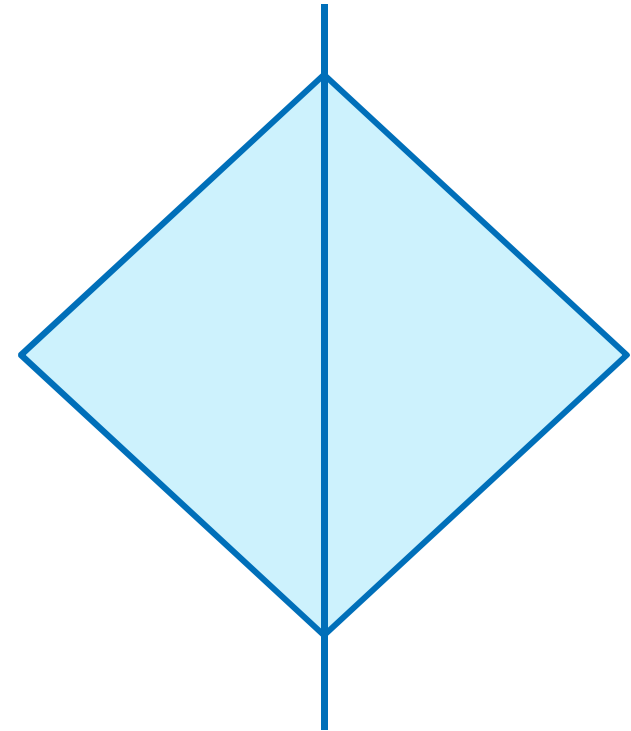

**Hahmottumassa
olevia suuntia**

Loppuvaiheissa

- Hahmotetaan kestävän kehityksen kolme johtamismallia
- Skarpataan niitä hankekaupunkien kanssa
- Tuotetaan kevyt ”ohje” niiden hyödyntämiseen

Yhteiskehittelyn ja
sitouttamisen tuki